

CZEGO I JAK
BĘDZIEMY SIĘ UCZYĆ?

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZE LEKCJI GEOGRAFII dla III etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Typy rolnictwa na świecie i ich wpływ na środowisko przyrodnicze.

Klasa II, Blok. III Pp. dział X (1–4)

Cel: Charakterystyka różnych typów rolnictwa i ich wpływu na środowisko przyrodnicze. Uczeń:

- charakteryzuje różne typy rolnictwa, omawia ich uwarunkowania,
- wyróżnia główne cechy regionów rolniczych na świecie,
- wskazuje zagrożenia dla środowiska przyrodniczego wynikające z nadmiernej intensyfikacji rolnictwa.

Metody/Techniki/Formy pracy: mini wykład, metoda naukowa (hipoteza badawcza), dyskusja panelowa (eksperti), metaplan, praca z mapą i z danymi statystycznymi, analiza materiałów źródłowych; indywidualna i w grupach.

Środki dydaktyczne: mapy ściennie: fizyczna i gospodarcza świata, atlas, rzutnik, laptop z dostępem do Internetu (portale GIS, Scholaris), podręcznik, arkusze papieru A-4, mazaki.

Opis przebiegu zajęć/lekcji:

Faza wstępna:

- Nauczyciel podaje temat i cele lekcji; przypomina, że jest to kontynuacja tematu o rolnictwie.
- Jako wprowadzenie do tematu, prosi o przypomnienie nazw 3 głównych regionów rolniczych świata, pokazanie na mapie i dokonanie krótkiej charakterystyki. Wypowiedzi są oceniane.

Faza realizacji

- Nauczyciel – miniwykład wprowadzający do omawiania sposobów (systemów) rolniczego gospodarowania, czyli typów rolnictwa na świecie; wskazuje m.in. na różnorodne kryteria ich wydzielenia i podkreślając w szczególności 3 główne, tj.: cechy społeczne i własnościowe rolnictwa, cechy produkcyjne oraz poziom towarowości, cechy organizacyjne i techniczne rolnictwa.
- Nauczyciel stawia hipotezę badawczą: **Czy intensywny rozwój rolnictwa szkodzi środowisku?** Polecenie dla uczniów: **nazwijcie i scharakteryzujcie główne typy rolnictwa na świecie.** Uczniowie pracują wg wzoru tabelarycznego, a następnie prezentują swoją pracę.
- W rubrykach tabelki wpisują:
 - a) Typ rolnictwa i jego charakterystyka,
 - b) Obszar występowania,

- c) Dominujące kierunki upraw i/lub hodowli,
- d) Zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.
- Nauczyciel wraz z uczniem asystentem – wspólnie moderują dyskusję ekspertów.
- Uczniowie wspólnie zastanawiają się: Czy hipoteza badawcza jest prawdziwa i dlaczego? – pracują w swoich grupach eksperckich wykonują zadanie:
 - a) Oceńcie zagrożenie środowiska naturalnego spowodowane systemem gospodarowania, który scharakteryzowaliście w swojej grupie eksperckiej; Jak Jest?.... Jak być powinno?..... Dlaczego nie jest tak, jak być powinno?
- **WNIOSKI** (Powstaje 5 plakatów; prezentacje; najwięcej minusów, czyli zagrożeń – w intensywnym typie gospodarowania; Odpowiedź uczniów – twierdząca, poparta argumentami; **Hipoteza jest prawdziwa**)

Faza podsumowująca: Nauczyciel jako moderator wraz z uczniem – asystentem, dokonują rekapitulacji lekcji podkreślając, cechy: rolnictwa intensywnego i *rolnictwa ekstensywnego – Zadanie domowe dla zainteresowanych*: **Jakie zagrożenia są związane z danym regionem rolniczym i/lub typem rolnictwa?** Jako odpowiedź, przygotuj prezentację multimedialną w oparciu o różne źródła wiedzy, popierając ją danymi statystycznymi i obrazami portali internetowych (GIS, Scholaris); Zaprezentuj swoją pracę na następnej lekcji. Zostaniesz wysoko oceniony, jeśli praca będzie wykonana zgodnie z ww. kryteriami i ciekawie zaprezentowana.

Komentarz metodyczny

Na lekcji o typach rolnictwa uczeń jest bardzo aktywny, zaangażowany – odczytuje, analizuje, wnioskuje, porównuje, przewiduje; pełni funkcje eksperta – stawia hipotezę i udowadnia jej prawdziwość, ocenia, zastanawia się nad wpływem gospodarowania rolniczego na środowisko przyrodnicze, nad jego degradacją w wyniku np. intensywnego rolnictwa (Holandia, Dania) lub gospodarki żarowej w Afryce. Zastosowana praca w grupach, podczas której uczeń ma szansę pełnić różne funkcje, np. lidera zespołu, sekretarza, akazdy członek zespołu ma swój udział w osiągnięciu celów lekcji. Warto uświadomić uczniom, że rolnictwo to produkcja żywności, to podstawa wyżywienia ludności, dlatego świat dąży do coraz większej jego intensyfikacji, należy jednak przemyśleć, co się bardziej opłaca. Jak pogodzić konflikt interesów producentów żywności i środowiska? **WAŻNE** – realizacja tego tematu może zainspirować ucznia do podjęcia kierunku studiów związanego z rolnictwem.

Kompetencje w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności (słownictwo angielskie: rolnictwo intensywne, ekstensywne, tradycyjne, wysokotowarowe, typ rolnictwa, degradacja), matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.